

Szerkesztőség:

Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában, horvát lap szellemi részét illető közlemények intézőudók.

Bérmontentelen leveleket csak ismert kézfől fogadunk el. Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Nyomdatársaság”, az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában van, horvát hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok bérmontentelen küldendők.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Table with columns: Helyben, Vdéken, Égész évre, Fél évre, Negyed évre, Egy órára. Includes postal charges and subscription rates.

Hirdetések díja:

Table with columns: Nyolcz hasábos petitior egyszeri hirdetésnél, Minden következőnél, Bélyegdíj külön, Nyiltör sora. Lists advertising rates.

Magyarország és a kulturharcz.

Arad, október 23.

A czimen jelzett két fogalom olyanra kizárja egymást, hogy valamint a történelemben nem találunk rá analógiát, úgy a jelenben is az elkeresztelés körül fölmerült mozgalmak távolról sem öltöttek olyan dimenziókat, melyek csak kezdetét is képezhetnék egy oly szörnyű belzavarának, mely eredményében fölé egy kisebbszerű polgárháborúval.

A magyar népre nem lehet ráfogni, hogy vallási dolgokban közönyös volna, de veleszületett szabadságérzete annyira áthatotta nemzedékéről nemzedékre, hogy ez a lelkiismeret is körébe vonta s bátran elmondhatni, hogy Európa népei között — még a legműveltebbeket sem véve ki — egyetlen egysincs, mely a lelkiismeret szolgálatának oly fényes példáját szolgáltatná, mint a magyar.

Már az Árpádok korában a legkülönbözőbb felekezeti lakosai voltak az országnak, melyek közül például a székely szombatosok maig fennmaradtak. Az eretnekéket ellen ugyan hoztak szigorú törvényeket az Anjouk alatt, de azért Boszniában mégis felvirágozott és megerősödött az A reformáció idejében is meg volt a máglyahalál büntetésének törvénye az eretnekre, s elterjedt Luther és Kálvin tana az egész országban.

Az elkeresztelés dolgában támadt visszasságok is csak egy oly törvényhozási aktusnak a kifolyásai, amelyek a vallásszabadságot tényleg annyiban sértik, amennyiben a szülőknek meg nem engedik gyermekeik vallását tetszésük szerint megjelölni. Magában csekély megszorításnak látszik, sőt még liberális színben is lehetne feltüntetni, miután állítólag a katolikus egyháznak a rezeválisok által való erőszakos térítését volna hivatva megakadályozni azon törvény, mely a gyermekek vallásáról nem szóló törvényt rendeli. Valóságban azonban a szülők jogait sérti, és keresztülvitelemmel állami beavatkozást involvál, mely az ismert, s — helytelenül — kulturharcznak nevezett mozgalmat idézte fel hazánkban.

A magyar kormány és a hazafias magyar klerus együttes törekvése megakadályozták a mozgalom tovább terjedését abban az irányban, melyben indult, s örömmel vehetünk róla tudomást, hogy olyan meredő terelődt az, mely egy alkotmányos ország törvénytelenség népehez egyedül méltó: t. i. a szerelmes törvénynek a törvényhozás útján leendő megváltoztatására. Meg vagyunk róla győződve, hogy a mozgalom ezen irányban sikerre fog vezetni, mit magunk is éppen a lelkiismeret szabadsága érdekében szívből kívánunk.

Az állami birtokokon alakított telepítések fejlődéséről a lefolyt év alatt, részletes jelentést terjeszt a pénzügyminiszter a képviselőház elé. Kiemeljük a jelentésből a következő főbb pontokat:

A temesvári jószágigazgatóság területén levő telepek közül: Szapáryfalva a várakozásoknak megfelelően fejlődik; a lélekszám szaporodása folytán a meglevő iskola elégtelen s új állami iskola létesítése iránt megindultak a tárgyalások. A határ kibővítésére a jövő évi október 1-én 349 hold terület fog átengedtetni. — Jószágfalva a létesített új telepek közül a legskiszerűbb. Belsőleg mind beépítve; a 300 családú álló telepítvényen az iskolakötelesek száma meghaladja a 250-et s a telepítvény anyagi tekintetben is szépen fejlődik, a múlt évi 9000 forint váltással szemben 10742 frtot törlesztet s a telepek összes adójukat kifizették. Gizella falván, hol a telepítvények kétharmadrésze iratlan volt s ennek folytán a letelepedett vagyontalan embereknek a legnagyobb nehézségekkel kellett megküzdenni, most már a földek csaknem teljesen kiirtva s a fejlődés biztosítottan tekinthető. — Istvánfalva megfelelően fejlődik. — Bethlenháza a telepek anyagi helyzetét kedvezőtlen, mert a földek nagy része iratlan állapotban adatott át, másik részét, de a telepek vas-szorgalommal

dolgozni javításán. A múlt évi termés a tartós esőzés folytán csaknem teljesen meghiúsult. A határ kibővítésére kijelölt 470 hold még ez év folytatán át lesz adható. Újvár és O-Telek, melyek rendezése munkába vétetett, aránylag termékenyebb földjei dacára kedvezőtlen anyagi helyzetben van, aminek oka az, hogy a telepek nagy része vagyontalan, nem eléggé munkás, sokban nagy a hajlam a hanyatlásra.

Az aradi jószágigazgatóság területén, ha a telepítvényesek mostani helyzetét az 1873. 13. tcz. alapján keletkezett átmeneti korszak nehézségeivel összehasonlítjuk, kétségen kívül haladást tapasztalunk. A fizetési hajlam növekedett, alig néhány község kivételével templomok, iskolák, községházak, papi, jegyzői, tanítói lakok épültek s a telepek anyagilag is gyarapodnak, minnek bizonyossága az, hogy a csanád megyei telepítvényesek közlése nagy része a körülöttük fekvő, eladásra került pusztákból jelentékeny területet szerzett meg. Fordultak azonban oly esetek is elő, hogy a szédülés a tudatlanság s a könnyűszerrel való boldogulás vágyát felhasználva, ugyiszlva teljes fejtelenséget okozott, p. Szapáry-ligeten s a Kövegyre áttelepített de már teljesen szétzúzott 80 pádi telepésnél.

Az aldujai telepek közül el van jelenleg helyezve Hartelendy falván 415, Sándoregyházán 436 s Székelykővén 521 család. A birtokrendezés mielőbbi befejezése céljából mind a három község határa felbecsültetett s a kültelek, a vojviczi erdő még ki nem irtott részének kivételével, végleg kiosztattak. Mindhárom községben van állami iskola, melyekben a tanítás már rendszeres folyik. A három községben az iskola, tanítók stb. építkezések összesen 40.760 frtba kerültek, mely tartozás lerovására az italmérségi jog jövedelméből már lefizetett 6689 frt. A még megoldandó kérdések közé tartozik a községekben: a váltás szerződés megkötése s ezzel párhuzamosan a kataszteri s telekkönyvi helyszínelés; a három telepés község határának végleges megállapítása; Székelykeve határának Temesmegyéhez való átcsatolása és a székelykevei és sándoregyházi plébániák szervezése.

Szerb egyházügyek. Az újvidéki „Branik” szerint a szerb egyházi kongresszusai választmányok a hó 25-én Karlovczán összeül. Az üléselés csak egy napig fog tartani; megállapítják a mosod procedent azon kongresszusi szabályzatok tekintetében, melyeket a kormány nem a szinódushoz (a folyó hó 27-én összeülő püspöki szinódushoz), hanem a kongresszusi választmányhoz, mint ezekre nézve illetékes organumhoz, észrevételeivel visszaküldött. Azonkívül még egyszer tárgyalás alá kerül az évközlő elintéztetik a néhai Angyalics Germán szerb patriárka testvérszékevel, mint örököseivel: Angyalics Sztóán lelkeszéssel az egyezés, illetőleg a kiegyezés. Az előbbi ügyre nézve azt jegyzik meg a „Branik”, hogy a budapesti lapok hírei valótlanak, mintha a kongresszusi szabályzatokat a kormány a szinódusnak küldötte volna le. Teljesen korrekt a kormány eljárása, hogy azokat további hivatalos eljárás végett a kongresszusi választmányának küldötte meg. A folyó hó 27-én összeülő szinódus a temesvári püspöki szék betöltésének kérdésével s egyéb ügyekkel fog foglalkozni, melyek hatáskörébe esnek; nem pedig az 1879. évi kongresszusi szabályrendeletekkel, melyek a kongresszusi választmányának, a kongresszusi tizenötös bizottságának s magának az egyházi kongresszusnak hatásköréhez tartoznak.

A magyar kormány tervel. A Pol. Corr. egy budapesti jelentése összegezi a képviselőház pénzügyi bizottságának tárgyalásait, s oda nyilatkozik, hogy a tanácskozási sulyponjtát ez egyszer nem annyira az egyes tételek képezték, mint inkább a reformok és közgazdasági eszméit, melyek velük összefüggnek. A kabinet tagjainak nyilatkozataiból a jelentés kiemeli a következő portokat: A közgazdasági reformok ot letelepítés s ietteteni fogják s a miniszterelnök már legközelebb pontosan kifejti majd a nézetét és munkaprogramját; a Tiszavölgy szabályozását nagy hitelműveléssel segítséggel fogják végrehajtani filloxera ellen nagyobb mérvű intézkedéseket vettek terbe; az elkeresztelés ügyében a kormány feltétlenül a mostani törvény és az arra vonatkozó rendelkezések mellett maradni; nem óhajt kulturharcot, de szembeáll majd minden bekövetkező eseménnyel. Az államháztartás egyenlőségének fentartására és konszolidálására törekedni fog a kor-

mány; az illetéki ügyet reformálni, a jövődelmi adót megváltoztatni, a szeszdó visszásgait megszüntetni kívánja.

Kegyelmi kérvények. A pénzügyminiszter az ő felségéhez pénzügyi hatóságoknál benyújtott kegyelmi kérvények tárgyában — értesülésünk szerint — a következő körrendeletet adta ki:

„A hivatalos eljárás egyöntettségének előérése céljából mihez tartás végett rendeltem, hogy a kérvényező felek által ó császári és apostoli királyi felségéhez címzett és a pénzügyi hatóságoknál benyújtott kegyelmi kérvények az érdekelteleknek oly figyelmeztetés mellett adandók vissza, hogy folyamodványukat közvetlenül juttassanak a felség-folyamodványirodájába, miután a felség-folyamodványok csak akkor vehetők érdemleges tárgyalás alá, ha a kabinet-irodából a miniszteriumnak kiadatnak.

A népszámlálásról.

A közelgő évtized, vagyis a jövő 1891. év első napjaiban európaszerte, így hazánkban is, általános népszámlálás lesz. Így határozta el harmincz évvel ezelőtt Európa államai (a török kivételével), statisztikusaiknak Pétervárot tartott gyűlésén. Azóta már minden államban két ízben is megszámlálták a népet, nem, kor, állapot, s néhol nemzetiség szerint.

Érdekes alkalom az összehasonlításra, midőn némely állam ép a jelen században tölti be nemzetiség s állami életének ezer éves idejét. A francia, német és olasz államok és nemzetiségek Nagy Károly császár unokáinak verduini egyezkedésétől 843-ban, az oroszok a barang Rurik fivérének fejedelmökül meghívásától 862-ben, számítják nemzeti létüket. A magyarok is a kilenczedik század végén foglaltak magoknak helyet Európa népei között.

Amiket régi krónikáink Árpád hadainak kétszázézer, összes népének egy milliónál szaporább számáról írnak: mesebeszéd. Császári Konstantin az Árpád-hoz csatlakozott három kazar törzset a magyarok hét nemzetségénél erősbnek mondja. Mindazáltal az utánok beköltözött besenyők, bolgárok, kunok nagy száma az itt talált szlávok és netán oláhoknál és a szintén több bevándorolt több fajta németek és szlávokénál, az Árpádok korában, erősbnek tűnteti föl.

Magyarország legrégibb helynév s egyszersmind adó-statisztikája az 1332-37-diki pápai tizedadó, midőn a pápa, Róbert Károly király beleegyezésével, hat éven át az ország papjait, eskü alatt bevallott jövedelmeik tizedrészből megadóztatta. Ezen összeírás 85 akkori főesperességben néhány ezer, többnyire maig fennmaradt egyházközséget mutat föl. Fraknói Vilmos, az akademia másodelnöke, e régi helynévtárt a mai helyneveknek megfelelőleg, egy térkép kíséretében fogja kiadni. E térképen a dunántúli Pannoniában két üres tér lesz a mögöttük sűrű falvak közt föltűnő: az egyik a Fertő, Rába és Duna közt, a másik a Sió, Sár és Duna közt, a Vértesséktől alá a pécsi püspökség megyéire. Mindegyik akkor még szervezett egyházközség nélkül, az ottan már négyszáz év óta sátorozó, besenyők földje; amaz „Árpászek”, emez „Hontorszek”, mai néven „Mezőföld”. A Fertő-mellékeket Zoltán fejedelem rendeli oda határörökül Ausztria fölül; a mezőföldiek pedig Székesszékhez tartoznak. Ezek nem sokkal Árpád után telepedtek ide azon hadnagyaik alatt, kiket Kézai s utána egyéb krónistáink az ötödik századi Attila hunjainak tartanak, holott a Buda, Bende(guz), Torda, Csele, Érd, Sur sat. fennmaradt helynevek újabb telepekről tanuszkodnak. A kiadandó egyházi térkép, a Mátrától és a Sajó tövétől, az egész Duna-Tisza közt, a két folyam partján települt egykét község kivételével, szintén üresnek fogja feltüntetni; mivelhogy itt sátoroztak a jászfiliztszencok, bolgárok, kunok, tatárok, mint baromtartó nomád népek. Még a tizenhetedik század második felében egyes, tíz s több sátorból álló kun csapatok szegődtek a földesurak szolgálatába. Még 1433-ban is Bertraud de la Broquerie, a francia király lovászmestere, a szentföldről jöttében Szegedről

Pestig merő gulyák, nyájak, ménesek közt utazott, a nélkül hogy falura akadt volna.

A fennmaradt kevés templom körmeiből mindazáltal látható, hogy a tizenötödik században már keletkeztek a Duna-Tisza közén egyházközségek.

A csanádi püspökség a Temesközben mintegy száz egyházközséget számlált, nem említi a hegyvidéki nomád oláhokat és a sátorozó kunokat. Midőn a török, Szerbiát elfoglalva, innen a Temesközbe, sőt a Maroson is át-átcsapott, sok magyart hajtott el rabul, kiknek helyébe 1492-ben Kinizsi Pál szerbket hozott be. Így a III. Béla által a Szerémségbe telepített besenyő végörököt a török elkapkodván, megürült helyüket a szerbket foglalták el.

A török, mielőtt Budáról hazánk alfordát meghódította, sok ezer rabot hajtott el innen, úgy hogy mint Verancz Antalnak Konstantinápolyba utaztában dunai kormányosa panaszlá, most tíz faluban sincs annyi lakos, mint azelőtt egyben volt; a szőlők, a szántóföldek emberkéz hiányban művelés nélkül hevernek. Somogyvármegyébe, mely 1494-ben 13,000 frt portaadójával majdnem egy tizedét fizette az ország portáinak, az 1563-diki török defterben 5200 adózó házzal van megróva — egy-egy falu tíz-husz házzal, legtöbb Kálmáncsán 168 ház, Lábodon 60, Szigetvár kis környéke kivételével. Es ezen 5200 ház gazdájának kelle tartania, saját házában kívül, titkon magyar földesurát, nyilván 2200 török katonát. Az adózók csekély száma a szerföltött nagy adót meg nem bírva, természetesen megfogytak. A szegény nép egy része nyílt faluk szomorú viskóiban tanázott, másika rengeteg erdőben ványt barlangokban lappangott, kikről Zrinyi dala szól:

„Bujt az üldözött e felé
Kare nyult barlangjában,
Szerterdézett s nem léle
Honját a hazában.”

A török kiűzése után a most 800,000 lelket számláló Tolna, Somogy, Baranyában alig 20,000 lélek lakott. Midőn Nesselrode gróf pécsi püspök, ki mellesleg mondva hannoveri lutheránus vértés-ezredesből lett katolikussá, megyéjéből a papokat gyűlésre meghívta 1714-ben, Baranyából csak négy, Tolnából, hol jelenleg hatvanhat plébánia virágzik, csak egyetlen egy jelent meg, a másik, a teveli akkor érkezett meg hűveivel Németországból. A szegény reformátusok is kezdtek mozgolódni. A 105 éves Pataji Kánnán István fiát, Jánost, husz kis község megválasztá tolnai esperesnek 1720-ban. A külső-mogyi esperes Giczey Sámuel, ki ötven évig viselte a hivatalt, 1723-ban kezdte meg egyháztalálatait. A békésb idők reményében előbujtak rejtekeikből az ott lappangott bujdosók is. De sajnos, akiket a török, majd az 1709-diki és 1741-diki pestis megkímélt, a hit miatt üldözök kergették el öseik honából. Tolna városából, hol az 1543-iki török defterben megszámlált 860 gazda közül alig száz maradt, az új földesur, Vallis gróf kiűzte, hogy helyükre katolikus németeket ültessen. Az elűldözöttek részint Kecskemétre, részint Nagy-Harsányba menekültek. Az egybeűnően elűzött protestans magyarok helyébe kath. németek, vagy tótok ültek. A Zomborról kiűzött lutheránus magyarok Békésben Orosházát alapították. A Bozók vidékéről elűzött tót lutheránusok Békésben találtak új békés hazát, hol az 1715-diki népszámlálás csak kilencszáz putrilakó magyart talált.

Miután a kétszáz éves török- és polgárháborúk nyomorából kiéptült magyar nemzet a maga ifju erejét az osztrák öröklési és a hetéves porosz háborúban Európa színe előtt bemutatta: II. József császár ezen vitési erőnek folytonosan ébrentartására, s hogy erre mennyiben számíthasson, elrendelte Magyarország népének megszámlálását, s ezt katonai erővel három éven át végre is hajtotta. Mennyire felzúdult a császár egyéb önkényű rendeletei által egyébként is elkeserített népség! A császár egykedvűen hagyta zugni az ily újítások miatt elégedetlen pattogó nemességét s mágnásokat, mondván: „Van annak az urnak 200,000 katonája?” A papság hivatkozott Dávid zsidó király pél-

dájára, ki kevelységben megszámláltatá a maga népét, miért az isten Náthán próféta által megfenyítetté, hogy pestist küld az országra. De szerencsére Magyarországra még sem jött pestis. A vármegyében kiabálták: bezeg 1741-ben nem volt népszámlálás, katonai összeírás: hanem mindnyájan, nemes, paraszt, fegyvert ragadtunk és szétkergettük kedves királyaink ellenségét! Az akkori népszámlálás eredménye kevés híján: héttmillió; hadköteles 201,000, zsidó 41,000. Tudjuk, hogy a mult évtizedi népszámlálás nálunk valamivel többet talált tizenöt milliónál, s ezekből 650,000 volt zsidó.

A népszámlálás támaszkodva, az orosz Katkov így nyilatkozott: „Százmillió vagyunk s ha a bekövetkező háborúban félmillió elesik közülünk, egy év alatt a hiányt kipótoljuk.” Bismarck büszkén mondta: „senkitől sem félünk, csak az istentől.” A francziák mondják: „Készen állunk minden eshetőségre, van két millió katonánk, megannyi fegyveres népünk!” (Ha igaz! De másfelől azt panaszojják, hogy az asszonyok idegessége miatt kétmillió gyermektelen család van. Az is alig hihető, hogy egyébként is szelőségek honában, ez 241,000 hét gyermekű családot számláltak volna össze.

Egész Európa békét hirdet, a mellett készül a háborúhoz s tökéletesbítő öldöklő fegyvereit. De talán majd megint jön egy lángész, ki Európában új alkotásokat hoz létre. Egy II. Fridrik, ki öt-millió népevel az ellenért orozk, osztrák, francia százmilliója közt diadalmasan megállt. Egy Napoleon, kinek diadalmas sasaki tizennégy évig uralkodtak Európán, s végül is a kemény tél győzte le.

Mindezeket a jegyzeteket a megtörtént népszámlálás eredménye után kellene ugyan adnunk; de a hazafi aggodalom késett azok előlegezésére. Fájunk hanyatlása és elszunnyalására mutat a gyermekek nagy halandósága és a nő-nemnek a férfiakénál jóval nagyobb száma, ami egyéb iránt a déli népeknel általában így van, míg az északon ellenkező az arány. A satnyulás mégis főleg a katonasíntásoknál föltűnő, midőn ezer hadköteles közül csak másfélszáz válik be, míg Ausztriában még egyszer annyi. Ezért a besorozást már is, nem mint eddig a husz, hanem a huszonegy éveseken kezdik. E baj a 70-es évekbeli még föltűnőbb lesz, midőn a difteritisz ország-szerte megtizedelte a gyermekeket. Az évenkénti sorozás nagy akadály a nép szaporodásának. Aztán a kivándorlások a földről, az áradatos Rába mellékéről, a székelyföldről, a fillokszerás Balaton vidékéről, mennyire fogyasztják a hazai nép számát!

A harmincz éves háboru Csehországot annyira elnéptelenté, hogy négy milliónál szaporább lakosaiól 700,000 maradt. Bajorországban ugyane háboru pusztításai helyrehozására megengedték, hogy egy tért két nót vehessen s minden hatodik szülöttnél a fejedelmet komának meghívják. Mind a két ország saját erejéből ismét fölszaporodott, míg nálunk nemcsak a török-kímélte fölföldöl, de külországából is kelle a néptelen alföldet úgy ahogy benépesíteni, hol a régi pusztulásnak maig sok nyoma, romja látható.

És mintha nem volna elég, hogy olyan nagy nálunk a gyermekhalandóság, s hogy az évenkénti sorozás akadály a népszaporaságnak, hogy a kivándorlások fogyasztják hazánk népességét: Tolna, Somogy és Baranyamegyék kálvinista asszonyai, az ősmagyar fajnak a nagyobb-részt mult századi bevándorló lakosság közt képviselői, akarna nem akarva oda hatnak, hogy bennök a magyar faj fogyjon, sőt kivesszen. Nem óhajtjuk, hogy nálunk is, mint a Rajna mellékén és Angliában, az iparos családoknál a 12-15 gyermek ne legyen ritkaság; de az erdélyi szászok kétyermekű családjának sem vagyunk barátjai, hol az oláhok csak idő kérdésének látják, hogy a kihalandó szászok gazdag örökséget elfoglalják. De nem lehet sajnosan nem értesülnünk arról, hogy például Nagy-Harsányban, hol e század elején még ezren fölül volt a reformátusok lélekszáma, most évenként alig tíz gyermek születik, míg a halottak száma husz-harmincz. Ezek a harsányi

nők ama tolnai asszonyok utódai, kikről Turi Pál tolnai iskolamester 1550-ben megjegyzi, hogy ha némelyik megharagudott a férjére, azt azzal fenyegette, hogy elmegy a törökhöz. El is ment. Az elhagyott férj kénytelen volt másik feleséget venni. Mikor aztán a török ráunt a hozzá talakodott asszonyra s elküldte, ez visszakénytelenkedett elhagyott férjéhez, ki kedvtelenül vissza is vette; hanem aztán a szegény férjnek a kétfelenség miatt a pappal gyült meg a baja. Azok a mai asszonyok, kik ellen vádat emeltek, mert magokat mintegy meddőségre szánták, nem találják gyönyört gyermekeikben, kik talán öregkoruk ápolói lennének, hanem örömeiket lelik vasnaponként síhógó síhógó selyemruháikban, milyen a szolgabíróknak sincs.

A tolna-sárközi-nők, az ós kun Vajta-Ete maradványai, eléglik, ha egy gyermek van, s ha a faluban nincs házasság legény, mint a hajlani reggelvilág asszonyai, keritnek másuttan. Nincs is itt, mint más rendes faluban, ugyanegy vezetőknévet viselő család a harmadik, negyedik nemzedékben. A sárközi amazonok így biztosítják magoknak és lányainak a gazdaságban az osztatlanságot s abban a női uraságot.

Egy faluban a fiatal asszonyok az ötvenes években magokat meddőségre kárhözötták. Azt mondták: minek szaporítsunk a németnek. Noha papjok, tiz gyermekével, jó példával járt előtök, az egykori lélekszám immár kétszázal fogyott.

Az ily baj ellen erőlyesen kellene küzdeni a lelkeseknek. Szász Károly püspök körútjában lelkekre is kötő az asszonyoknak, hogy anyai hivatásainak tegyenek eleget. Tallian Béla, Somogy megye főispánja, Csokonyán az ottani és a környékbeli nép előtt tartott minapi beszédében, a háza, különösen a magyar faj elleni bűnnek bélyegzi, hogy e szép fajt magokban kifognyi engedik. Az asszonyok elismerték, hogy szép volt a beszéd; a bíró köszönetet is mondott érte, mert még erre senki sem figyelmeztette őket; de lesz-e mindezeknek fogantata? A katholicus papok a magok hivatást figyelmeztetik, hogy e tekintetben a kálmánista asszonyok példáját ne kövessék.

A szaporatlanság egyik oka néhol a fejletlen leányok kora férjhezmenetele. Ennél fogva némileg igaz lehetett ama szigorú orvosnak, ki a kérdésre, hogy a meddőség átmenye-e az anyáról a leányra? azt felelte: vannak esetek.

A terméketlen fa — mondja az írás — kivágassék és a tűzre vetessék. Ezzel nem azt értem, hogy azok a terméketlen asszonyok, mint valami régi boszorkányok, tűzre valók. De valamint az orosz a maga feyengzeit a távol Sakhalin szigetére internálja: ezeket a szándékos meddő asszonyokat is az operenciás tenger valamely szigetére ohajtanám selyem ruháikkal együtt, helyöket pedig gyermekeiknek örvendő alföldi nők foglalnak el.

A népszámlálás eredményének köz tudomásra jutása után jó volna közzétenni azon községek neveit, hol az előbbi évtizedek után a népszám folyton fogy,

az apadás indokaival, hogy ezek által némely falvak selyemruhás gyermektelen vagy egy gyermekű asszonyaira a közvélemény ráprithasson. Még pedig az apadás okait sem kellene eltekinteni, had pirulnának a selyem ruhákért gyermektelenségre vágyó asszonyok.

Hóke Lajos.

Megyei közügyek.

— Megyei közgyűlési sorrend. —

Aradmegyei törvényhatósági bizottságának Aradon 1890 évi október hó 28-án tartandó rendes évnegyedes közgyűlésén felveendő ügydaraboknak folytatólagos sorrendje a következő:

71. Bogyst közgyűlési testületének határozata, számadási elmarasztalások leiratása tárgyában.

72. Musztesd közgyűlési testületének határozata számadási elmarasztalások leiratása tárgyában.

73. Ozv. Dancs Boldizsárné kérvénye, hogydíjának 1891. évre leendő utalványozása tárgyában.

74. Pankota közgyűlési testületének határozata a közgyűlési határbeli dülök és utak kiigazítása czéljából egy mérnöknek felfogadása tárgyában.

75. M.-Pécska közgyűlési testületének határozata, 100 □-l földterület megvétele tárgyában.

76. M.-Pécska közgyűlési testületének határozata a sziondai pusztai birtokán 871.1140/1100 hold földterületnek bérbeadása tárgyában.

77. M.-Pécska közgyűlési testületének határozata, a sziondai pusztabirtokon 44.730/1100 hold földterületnek haszonbérbe adása tárgyában.

78. N.-Pereg közgyűlési testületének határozata, a Hammerl-féle házának községi célokra való megvétele tárgyában.

79. Zsigmondháza közgyűlési testületének határozata, az országos tanítói nyugdíjalap iránt fennálló tartozásának fedezése tárgyában.

80. Mondorlak és Csicsér községek képviselőtestületének határozata, a legelőfelkötés útján a közgyűlési föld után eső legelőfelkötésnek megváltása tárgyában.

81. Pankota közgyűlési testületének határozata, 2—4 kültelek földnek megvétele tárgyában.

82. Galsa és Muszka községek képviselőtestületének határozata, a kényespréval kötött egyezés tárgyában.

83. M.-Pécska közgyűlési testületének határozata, behajthatlan községi adóhátalék leiratása tárgyában.

84. Magyarad közgyűlési testületének határozata, az esküdték létszámának leállítására tárgyában.

85. Magyarad közgyűlési testületének határozata a községi határbeli dülök és földrészeket kiigazítása végett egy mérnöknek felfogadása tárgyában.

86. R.-Világos közgyűlési testületének határozata, Vagló Nicolas földhaszonbérének elengedése tárgyában.

87. Magyarad közgyűlési testületének határozata: az ugarrendszor behozatala tárgyában.

88. A Fazekas-Varsánd közgyűlési testületének határozata, behajthatlan községi adóhátalék leiratása tárgyában.

89. Uj-Fazekas-Varsánd közgyűlési testületének határozata, az uradalmi kormacsapület megvétele tárgyában.

90. M. és R.-Világos községek határozata, a közlegelőből haszonbérbe adott 400 hold föld bérjévédelme feletti intézkedés tárgyában.

91. A Forai-nagyiratosi közgyűlési testületének határozata, az építendő közgyűlési ház építési költségeinek fedezése tárgyában.

92. Elek közgyűlési testületének határozata, Mahler Mihály törzsvagyonalapbeli tartozása kamatainak leírása tárgyában.

93. Sepsőrs közgyűlési testületének határozata 2 hold földnek tégláégető helyül való átengedése iránt.

94. Elek közgyűlési testületének határozata; egy második községi irnoki állást rendezesítése tárgyában.

95. Elek közgyűlési testületének határozata, a serteszhizalásnak a község belterületén való szabályozása tárgyában.

96. Elek közgyűlési testületének határozata, toronyörök felfogadása tárgyában.

97. Apateleik közgyűlési testületének határozata, 200 hold erdőirtásbeli legelőnek haszonbérbe vétele iránt.

98. Sikló közgyűlési testületének határozata, egy új községi háza építése tárgyában.

99. Sikló közgyűlési testületének határozata, a községi határ tagosításávaljáró költség fedezése tárgyában.

100. Apateleik közgyűlési testületének határozata, behajthatlan községi adóhátalék leiratása tárgyában.

101. Borosjenő közgyűlési testületének határozata, behajthatlan községi adóhátalék leiratása tárgyában.

102. Nádas közgyűlési testületének határozata, behajthatlan községi adóhátalék leiratása tárgyában.

103. N.-Zerind közgyűlési testületének határozata, az uradalmi kormacsapület vételárának fedezése tárgyában.

104. Forray-Nagyiratos közgyűlési testületének határozata, az uradalommal, a községi adó tekintetében kötött egyezés tárgyában.

Aradon, 1890. okt. 21.

Kiadta:

Bánhidny Antal báró,

főjegyző.

(Vége.)

Külföld.

— Anglia és Portugália. Az angol-portugál vizsaly az új kormány kinevezése daczára még rendkívül messze van megoldásától, sőt ugy látszik mostanában egyre inkább bonyolódni kezd. Barbosa du Bocage, az új portugál külügyminiszter már hosszasan értekezett Glyn Petre angol követvel, ki egész kerekén tudatta vele, hogy Salisbury lord nem akart többé az augusztus 20-iki egyezmény jóváhagyására válni, hanem egyszerűen elrendelte, hogy angol csapatok a vitás afrikai területeket erőhatalommal is megszállják. Ennek megfelel egy londoni lap azon híre, hogy a portugál tengerészeti miniszterium Afrikából fölötte komoly híreket vett, melyeket, amíg csak lehet, titokban igyekszik tartani. De sokáig ez a titkolódzás nem folytatható, hisz ha Afrikában csakugyan komoly események történtek, ezek híre pár nap múlva Londonba is elérkezik s az ottani lapok sietni fognak közléstőlökkel. Mindezek folytán egyre fokozódik az aggodalom, hogy az angol vizsaly a köztársasági mozgalmakat rendkívül szilárdítani fogja s hogy ebből igen végtelen következmények árulhatnak Károly király trónjára. Eppen a napokban volt egy éve, hogy Dom Luis király meghalt s helyét Károly foglalta el. Már azelőtt megvolt az összeütközés Angliával, de a király személye iránti általános tisztelőt féken tartotta a köztársasági agitációit. Károly király azonban leginkább gyakori betegsége következtében nem bírta a közszerepet és tekintélyt megszerezni, melylyel előde rendelkezett. Így történt azután, hogy a külső vizsaly elmérgesedésével a trón ellen irányuló mozgalmak is folyton veszélyesebb arányokat ölthettek. Az angol-portugál vizsaly kifolyását Németországban élénk figyelemmel kísérik. Az a hír, hogy Károly király sajátkezű le-

velben kérte ki Vilmos császár közvetítését, még eddig nincs ugyan megerősítve, de meg nem czáfolták. A lapok azonban nagyobbrészt mind Anglia ellen foglalnak állást s többé-kevésbé élesen kifogásolják a brutáliságot, melylyel egy apró ország ellenében eljár s melylyel a monarchikus érdekeknek érzékeny kárt okozhat. Egy officiózus lap megjegyzi, hogy midőn Anglia Afrikában kereskedelmi érdekei mellett minden más tekintetet háttérbe szorít, bizonyos aggodalmakat ébresztett, melyek ez idő szerint még következmények nélkül maradtak ugyan, de a jövőben a többi államoknál reakcióit kelthetnek az angol törekvések irányában. Mind e fejtegetések azonban tisztán elméleti értékűek s Portugáliát nem fogják megvédeni Anglia ellen, mely el van szánva követeléseit feltétlenül és haladéktalanul érvényre emelni.

Legujabb posta.

— Az elkeresztelésék és Szapáry. Bécsi diplomáciai körökben igen érdekes hírt terjesztenek, melyet azonban a legnagyobb fentartással kell fogadni; e szerint Szapáry Gyula gróf magyar miniszterelnök Galimberti pápai nunczius előtt kijelentette volna, hogy nem akar egy kulturharcz miniszteriumnak elnöke lenni és a legvégöss esetben inkább kész megválni hivatalától.

— A királyné külföldön. Erzsébet magyar királyné a legközelebbi napokban Velenczébe várják, hol hosszabb ideig fog tartózkodni. Ott az a hír van elterjedve, hogy ez alkalommal Ferenc József király is Velenczébe utazik és Umberto királylyal találkoznifog. — Azonban ez utóbbi hír még nagyon is megerősítésre szorul.

— Az élőhaltott király. Hágából érkező hitelt érdemlő hírek azt jelentik, hogy Vilmos németalföldi király szellemileg beszámíthatatlan állapotban van ugyan és noha az orvosok betegségeit gyógyíthatlannak jelentették ki, mindamellett fizikai állapota olyan, hogy arra az esetre, ha betegségi bonyodalmak nem állnak be, még sok évig élélhet.

— Megcáfolt hír. — Budapest, okt. 23. (Saj. tud. táv.) A „Nemzet” estlappja megczáfolja a „Budapesti Hírlap” híreit, Szapáry gróf és Galimberti pápai nunczius állítólagos beszélgetéséről.

Táviratok.

— Megcáfolt hír. — Budapest, okt. 23. (Saj. tud. táv.) A „Nemzet” estlappja megczáfolja a „Budapesti Hírlap” híreit, Szapáry gróf és Galimberti pápai nunczius állítólagos beszélgetéséről.

Naptár.

Október 24. Péntek. Róm. kath. naptár: Ráfael. — Protestáns naptár: Ráfael. — Görög-orez naptár (okt. 12.): Próbusz. — Nap kél 6 óra 33 perczkor, nyugszik 4 óra 56 perczkor.

Időjárás.

Légnyomás: reggel 7 órakor 770.1 mm., délután 2 órakor 769.5 mm. Hőmérséklet: reggel 7 órakor C° + 3.6, délután 2 órakor C° + 5.8. Szél irányja és ereje: reggel 7 órakor EN. 3. délután 2 órakor N. 5. — Felhőzet: reggel derült, délután félszorult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 mm.

HIREK.

— A szélsőbal aradi organuma a „Zalaszóvetkezék” című cikkeknek reflexáltva; egész kényelmesen azzal dönti el a maga részére a vitát, hogy felszólal-

sunkban használt hangot, nem tartja a „tisztességes sajtó tónusá”-nak.

Rövid válaszuk ez: Tisztességünkkel nem kérkedünk, mert nem érezzük a szükségét. Tanácsot se fogadunk el ebben a tekintetben senkitől, legkevésbé pedig a szélsőbal aradi organumatól. Majd ha mi is ott leszünk, hogy soronként husz krajozárért nálunk is lehető lesz még 6-6-ot is lenyiltterezni, akkor talán...

Addig azonban, — kitérünk e tiszteletlenkedés elől.

— Az aradvárosi szabadelvű-párt kiküldött végrehajtó-bizottsága Falk Miksa fogadtatása ügyében Bonts Döme elnök lakásán tegnap délután 5 órakor értekezletet tartott. Jelen voltak Bonts Döme, Dományi József, Varjassy József, Bing Vilmos, Tenner Pál dr., Varjassy Árpád, Avarffy Ferencz dr., Purczel Béla br., Mittermann Bódog, ifj. Kristyóry János, Adler Lipót dr., Weidenfeld István dr., Lendvay Sándor, Szontagh Gyula, Walder Gynia, Barkó Ferencz, Wallfisch Armin, Lamberger Lajos és Steinitzer Pál dr.

A párt nagyválasztmányától nyert kiküldetéshez képest az értekezlet a bizottságok megalakításához fogott, czélul tűzve ki magának városunkhoz méltóan fogadni országgyűlési képviselőket.

A fogadást rendező bizottságba Adler Lipót dr. elnöklete alatt megválasztva lettek: Barkó Ferencz, Mittermann Bódog, Steinitzer Pál dr., Weidenfeld István, Zemplényi Sándor, Tenner József, Boros Vida.

A B.-Csabára menesztendő küldöttség tagjai közt Szontagh Gyula elnöklete alatt megválasztva lettek: Makray József, Barkó Ferencz, Bilkey-Pap Mihály, Lukácsy Lajos, Vass Gusztáv, Avarffy Ferencz dr., Kocsis Lajos, Lendvay Sándor, Tedeschi Viktor, Mittermann Bódog, Walder Gyula, Gutsjahr Mihály, Hermann Gyula, Neumann Adolf, Ábray Lajos és Wallfisch Armin.

A bankettnek, mely a beszámoló napján, 27-én esti 8 órakor veendi kezdetét, egy terítéke 2 frtban állapított meg. Aláírási iver minden egyes végrehajtó-bizottsági tagnál lesznek. Ezenkívül Wadovszky Gusztáv, ifj. Klein Mór üzletében, Zemplényi Sándor és Pohl Károly kávéházában, a kaszinó és Lloyd helyiségében. E bizottságba Antalfy Endre elnöklete alatt megválasztottak: Nesnera Aladár, Tedeschi Viktor, Avarffy Ferencz, Lamberger Lajos, Kriván János.

Az október 27-én délután 4 órakor érkező képviselőt a végrehajtó bizottság valamennyi tagja fogadja. Ugyanakkor délután 5 órakor veendi kezdetű a beszámoló, mely után a szabadelvű párt nevében ifj. Kristyóry János fog Falk Miksa képviselőnek válaszolni, és köszönetet mondani.

— A „Kölcsy-Egyesület” választmányi ülése. A Kölcsy-Egyesület tegnap délután egész népes és élénk választmányi ülést tartott Antolik Károly elnöklete alatt. Jelen voltak: Varjassy Árpád, Boros Vida, Rozsnyay Mátyas, Széchy Akos, Dancs Ferencz, Gurneosevich Lajos Pokász Imre, Varga Ottó, Nesnera Aladár, Somogyi Ferencz, Laukó Albert, Dömötör László, Haslinger, Krispin József, Barabás Béla, Vörös Vidor. Elnök üdvözlőlvén a szép számban megjeleneket, előadja, hogy a mai ülés első és egyetlen tárgyat a Zichy-féle képek sokszorosítása és a Kölcsy-Egyesület javára való elértekesítése képezi s felhívja Vargha Ottó vál. tagot, hogy terjeszse elő, mikép és mily áron történhetik e képek sokszorosítása. Vargha Ottó előterjeszti, hogy a Kölcsy-Egyesület megbízása folytán a Franklin-társulattal, mely a Vértanuk Albumát is kiadta, érintkezésbe tette magát a Zichy-féle képek sokszorosítása czéljából s háromféle tervvel állhat elő. Az egyik terv szerint a két Zichy-féle kétezer példányban két ezer frtba, a másiknál 5000 forintba és a harmadiknál 400 frtba kerülne. A választmány hosszas beható vita utánazon határozatot hozta, hogy Zichy képeit a Franklin-társ. által mintául leküldött 3-ik minőségű sárga papíron sokszorosítja 40 centiméter szélességben. A képeknek ezen papíron leendő nyomtatása belekerülne mintegy 830 frtba. Krispin József indítványára határozata ment az is, hogy a kiadó társulat egyttal az iránt is kérdeztessek meg, hogy a második és a harmadik s a következő ezer példányokat mennyiért készítsen. A képek sokszorosítása ügyében a további teendők: a szerződés, megrendelés stb. elintézése Antalik Károlyelnökletealatt Varjassy Árpád, Vargha Ottó és Dömötör László tagokkal álló bizottság küldetett ki. A választmányi gyűlés ezzel befejezve lett volna, azonban Antolik Károly elnök egy indítványt terjesztett elő, mely igen élénk vitára szolgáltatott alkalmat s igen hevítté tette a kedélyeket. — Az indítványt az czélolta, hogy Vargha Ottó, a „Vértanuk Albumá”-nak szerkesztője a második kiadásához kérje a választmány beleegyezését, mintegy elismerésül annak, hogy a Kölcsy-Egyesületben támadt

AZ „ARADI KÖZLÖNY” TÁRGZÁJA.

— Október 24. —

Az elvesztett paradicsom.

(Francia regény.)

Az „Aradi Közlöny” számára eredetiből fordította:

[71] Gróziánna.

— Ez a gyermek? — dadogta a fiatal pap.

— Ez a gyermek még él. Noel végigsimított kezével homlokán. Eszébe jutottak gyermekkori összes emlékei. Atyja kérdései, Renandiere és Fernande beszéde, hogy Fernande gyűlölni látszott azt a férfit. Eszébe jutott, hogy bármilyen fiatal is volt akkor, mégis megértette, hogy ő nem a Villadon, hanem a Renandiere fia.

— Es tompa hangon kérde: — Ez a gyermek, én vagyok, ugy-e? — On.

Egy karszékbe rogyva, szinte életlenül, álmódni látszott Noel.

Ki lehetett tehát ez asszony? Honnan jön? Ki közele velle ezt a titkot? Mindenáron meg kellett tudnia... Ki lehetett abban az időben Bergereauxban? ... Cselédek, inasok... akik nem érintkeztek a gróffal, és a grófnéval... Denise, a grófné hű szobaleánya! ... Ham nem Denise ismert-e ezt a szomorú történetet? Alig volt az feltételezhető... Es ha tudta volna is, semmi esetre nem árulta volna el... Aztán Denise még mindig a kastélyban volt. Tehát Renandierenek kellett beszélnie? Ez lehetetlen... Az az ember, aki hasonló aljasságokat követ el nem mondja el azokat soha... Akkor, ki? ...

Es hiába kerestett. Időközben Gertruderá nézett.

Ez pedig előtte állott könybe borult szemekkel.

Noel most a legcsekélyebb rész-

letekre emlékezett a Getrude életéből, mióta az nála szolgálatban állt.

Eszébe jutott Noelnek Gertrude magaviselete atyja halála alkalmával; akkor elájultan találta őt a szobában; aztán a temetésen az a végtelen bánat, amit arczán lehetett olvasni. Minden eszébe jutott a fiatal papnak, az a körülmeny is, hogy, midőn André ama szándékát nyilvánította, hogy Renandieret védeni fogja, miként ellenkezett e tervével Gertrude; most eszébe jutott öreg cselédjének minden egyes szava.

Noel felállott és cselédjéhez közeledett, aki még mindig lesütve tartotta szemeit.

— Ugyan nézzem reám, — mondja Noel.

Gertrude nagyon szeretett volna reá tekinteni, de nem mert. Lelkét borzasztó félelem töltötte el.

— Tekintsem reám, Gertrude! — szölt ismét.

Gertrude felemelte szemeit, de azok telve voltak könnyekkel. Hogy találja meg azokban az egykori szeretetteljes tekintetet? Mert a pap lelkében gyanu ébredt fel...

Anyja oly titokzatos módon tünt el! Es soha többé nem hallott beszélni róla senki! ...

Nem merte befejezni gondolatát... Oly fiatal volt, mikor anyja elment! ... Es hogy ismerje meg ebben az elhervadt, sebhelyes arczban anyjának édes és mélabus szépségét, előkelőségét és jó-ságát? ...

Noel felsóhajtott.

— Örült vagytok, — mormogta. — Mit is álmódok?

Ismét hozza hallgatás.

— E szerint a nyomorult áldozata? — kérdi a fiatal pap.

— Az ön anyja, plébános ur... — Ki ön, hogy ezt a titkot tudja? — Szegény asszony, akinek a szeretetére ön és bátyja számíthatnak... — Kicsoda ön, Gertrude, kicsoda ön?

Ekkor térdeire rogyva, összekulcsolt kezekkel és zokogva mondja a szegény asszony:

— Hogy ki vagyok, Noel... Szivedre bizom, hogy találja ki.

— Anyám! anyám! anyám! — kiáltott fel a fiatal pap örömteljesen, diadalmasan, örülten.

Hagyjuk most magukra e két lényt, aki egymást annyi évek után megtalálta.

André azonnal értesítették, hogy jöjjön a plébániára. Minő nagy volt meglepetése és mi végtelen boldog volt, mikor ő is megtudta, hogy a régen elveszített és talán halottnak is hitt anyjuk ismét visszakerült hozzájuk és már évek óta a közelükben él.

Mire-á-Mort a börtönében már minden reményét veszíté, a vizsgálat folyt és ő nem tudta bizonyítani ártatlanságát.

Heugnené pedig nem találta a gyónás után sem a várt nyugalmat és tovább bolyongott erdőben, mezőkön, réteken.

Bagatel többször utána ment, de nem tudott tőle más feleletet nyerni, mint azt, hogy ő Marescot barátja.

Renandiere mindinkább kezdett nyugodtabb lenni.

Meg lévén győződve, hogy a molnárné nem tartóztatják le, és azt mondta magában, hogy Mire-á-Mort nem tudván semmit, nem is szólhat és hogy ennek következtében erről az oldalról nincs mit félnie.

Teljes szívvel őhajotta a Mire-á-Mort elítélését. Ez volna ártatlanságának a legjobb bizonyítéka.

De nem csak Renandiere kísérté figyelemmel ennek a vizsgálatnak a mozanatait. Gillette is sokat foglalkozott vele.

— Vajjon el fogják-e hozni a szegény embert? — kérde magában... Es ha elítélik? Mit fogok csinálni? Mi lesz a kötelességem? ... Megbecsületlen-hetem-e atyámat és egy csapással öljem meg anyámat is?

Sokszor sirt magányosan e borzasztó gondolatoknál...

Az apa és leánya már csak nagyon ritkán beszéltek egymással.

A beteg asszony is csak ritkán látta férjét és csak leánya által hallott róla hírt.

Egy nap Renandiere otthon maradt, mert nem voltak látogatni való betegek.

Előző estén Gertrude az orvosnál kopogtatott, hanem ez nem lévén otthon, megmondta, hogy eljőnn, ha az orvos ur otthon marad.

Ugy is történt. Bagatel bejelenté a plébános cselédjét.

— Hadd jöjjen be. Gertrude megjelent; Bagatel betette utána az ajtó.

— Jó napot! — mondja az orvos felemelve a fejét és kezével egy székre mutatva.

— Jó napot, uram, — szölt izgatott hangon az öreg asszony.

Es merev tekintettel néz az orvosra.

— Ön beteg? — kérdi Renandiere.

— Nem. Jól vagyok.

— Ah!

Ő is most jobban megnézte az öreg cselédét, hanem a mult nem hagyott semmi nyomot ez arczban, és az orvos ezt a multat úgy látszik már elfelejtette.

— A plébános urnak van szüksége reám?

— Neki sem.

— Sem önnek, sem a plébános urnak nincs szükségük reám, kinek van tehát?

Gertrude közelebb ment az íróasztalhoz és az orvos szemei elé tartva arczát, így szölt:

— Nézzem meg engem figyelemmel. — Nézzem.

— Oh! nem ismer meg engem? — Nem.

— Es a hangom nem mond önnek semmit? — Eppen semmit.

— Nos hát, meg fogom önnel ismertetni...

(Folytatása következik.)

fel az Album kiadási eszméje s így az egyesületnek is joga lenne ahhoz. Vargha Ottó ezen indítványra előadta az Album keletkezésének rövid történetét, felemlítvén, hogy a város tart arra tulajdonjogot s nem volt hajlandó az indítványozott bejegyzést megkérni az egyesülettől, mert az Album jelenlegi alakjában az ő eszméje. Erre heves vita fejlődött ki, melyben részt vettek Rózsnay Mátyas, Nesnera Aladár, Barabás Béla, Somogyi, Pokász, Laukó, Vörös Vidor s mindnyájan azon nézeten voltak, hogy a Kölcsey-Egyesület midőn az Album szerkesztését Varghának átadta, nem tartott fenn semmi jogot, csupán az követelte a szerzőtől, hogy a könyv külsője ezt tegye „A Kölcsey-Egyesület” megbízásából. A szerkesztő annak megfelel s megfelel a további kiadásoknál is, így tehát az egyesület többet nem követelhet. A választmány ezen nézete ellen az elnök az egyesület tekintélyét és jogát sértve védeni, lelkesen küzdött, de az indítvány szavazására nem került s a választmány eloszlott. Megjegyzendő még, hogy a Zichy-képek egyike felirat nélkül fog sokszorosított, ha a művész ebbe beleegyezik.

Meghívás. Az aradi kereskedelmi és iparkamara október hó 29-én, azaz szerdán délután 5 órakor saját helyiségében, teljes ülést tart, melyre a t. kamarai tag urak ezennel meghívattak. A napirendre kitűzve vannak: 1. A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak leirata a kamara 1890. évi számadásainak jóváhagyása tárgyában. 2. Ugyanazon miniszter urnak leirata, melylyel véleményezés végett leküldi a kereskedelmi szakoktatás terén fennforgó hiányok megszüntetése által előbe terjesztett javaslatokat s az erre vonatkozó bizottsági véleményes jelentés. 3. Az osztrák-magyar bank aradi főintézetének átirata az itteni váltóbírói testületben megüresedett helyekre alkalmas váltóbírók kijelölése iránt. 4. Aradváros tanácsának átirata behajthatlan kam. illetékek leiratára iránt. 5. A salzburgi társkamara átirata a vasúti általános díj szabásában az áruosztályozásnak helyesebb alapokra fektetése tárgyában. 6. Tallatschek Ferenc kam. kultig emlékirata a Romániával tervezett új vasúti összeköttetés létesítése esetén a vasútnak a Szurdok-szoroson át leendő vezetése tárgyában. Arad, 1890. október hó 23-dikán. A kamarai elnökség.

Felhívás. A kiállítási szabályzatok értelmében a kiállító a kiállítási bejárat követő nyolcz nap alatt lévén kötelesek tárgyaikat elszállítani, — tekintettel arra, miszerint még több kiállító nem gondoskodott tárgyainak elszállításáról, felhívattuk mindazokat, kiknek a kiállítási területre tárgyaik vannak, hogy azokat számlájuk kiegyenlítése után legkésőbb szombaton délutánig elvigyék, mert azontul az igazgatóság semmiféle felelősséget nem vállal el. A kiállítási igazgatóság.

Vizjogi tárgyalás. Szathmáry Gyula alispán vizjogi tárgyalások végett Kapniczán, Szorosságon és Halalison járt. Az alispán ez utjából tegnap érkezett hazra.

A 33. gyalogezred parancsnoka Kereczke ezredes tegnap Temesvártól járt és megvizsgálta ezredének ott elhelyezett zászlóalját.

A kiállítási társaság — tekintettel arra, hogy előtte egy képviselői beszámoló és a várható kiállítási határidő elmulasztatása a kiküldött bizottság által.

Leininger gróf ismeretes megemlékezése a czibakházi ütközethoz — „N”-t szerint — egy magas állású államférfi úgy adja elő, hogy a gróf akkor a két hajtkés ezred egyik zászlóaljának parancsnoka volt, s mint lelkiismeretes tiszt, átkutatta a czibakházi szülőket. Leininger — aki rövidlátó volt — távosóval vizsgálatot minden irányban, midőn egy préházban katonákat pillantott meg, a kik a saját katonáihoz hasonlóan voltak öltözve. Feléjük tartott, de a mint a préház elé ért, osztrák katonák fogták körül és foglyukká tették. Dicsőségük azonban nem tartott soká, mert menten egy szakasz magyar katona vette körül a préházat, egy Talabér nevű hadnagy vezérlete és ezek visszafogták Leininger, akit békességesen ki is adták.

Helyreigazítás. „Az elegáns város” című ujdonságunkból a szobor átvételére kiküldött bizottság névsorából Hász Sándor, az ügyvédi kamara elnöke és Múlek Lajos, az ügyvédi kamara al-elnökének neve nyomdahiába folytán kimaradt. Kérjük ezt odamódosítani.

András bácsi urnak. Mai napcsig jó dolgunk van a tolvaj uraknak, nagyon csekély személyiséggel devalválódtak, mióta a Zrinyi-utca ki van aszfaltozva.

A rendőrség egész erejét ide koncentrálja, mert a „nasságos főkapitány” ur kiadta a parancsolatot, hogy a Zrinyi-utczát nem szabad meglocsolni mással, mint — vízzel.

Egy jókedvű társaság úgy megráfalta az elmúlt éjjel a jó Andrásokat, hogy tegnap éjjeltől kezdve tán még most is ott állanak az aszfalt nagy bámulatukban. A stiklin az egész város hatóságát s Andrásoikat a stikli minőségének kérdésében rémítő zavarban vannak.

Az eset úgy történt, hogy egy 12 tagból álló jókedvű társaság kilép a Nagy

Lajos söracarnokának ajtaján és az aszfaltot sorban megállanak.

Az aradi almagazikok a főkapitányi magas rendelet áthágását sejtik és közeledtek.

Rettenet dolog! Szenthermannad aradi emberei nem esálok! A főkapitányi rendelet át van hágalva! — Uraim! a törvény nevében! — hangoztatják karban Andrásoink harsány hangon. — Miért? — kérdi a társaság egyik tagja.

— Nem tudják, hogy itt nem szabad. — Szóda vizet kiönteni — vágott a rendőr szavába a társaság egy másik tagja.

Ezzel valamennyien szétvetik télikabátjait s mindenki felmutat egy-egy üveg szódát, melyből az aszfaltot öntötték.

Az Andrások esze megállt. Hát már most mi legyen ez? Hisz a főkapitány nem tiltotta el a szódavízzel való locsolást!

Szemeinük vandták, hogy a két rendőr még csütörtökön éjjel is ott tóprongelt a Zrinyi-utczában. Látták.

A hideg úgy látszik épp olyan idő előtt kezd beállni, mint amennyire idején tul tartott még a mult héten a meleg. Tegnap éjjel a metsző szél olyan zorddá tette az időjárást, szinte 0-ra zorította a hőmérőt. Budapestben hó esett hajnalban s nálunk is azt hitték, hogy havazni fog. S úgy látszik, hogy ez az időjárás másfél órával később kezdődött volna, ha a szél nem emelkedett volna a szél felől, a szakértő konstataálja, hogy az összes tokokat egy és ugyanazon kéz készítette és hogy valamennyi tok egyforma nagyságú. A legtöbb tok szilva- és körtefából készült. Egyetlen egy tok van közte, mely akácfaából készült. A kritikus tok semmiben sem különbözik a többitől. A rovátkák a tok nagysága és szélessége teljesen ugyanazonosak és biztosan feltételezhető, hogy a tokokat a korábbi házásoknál is használták és hogy azok közül a tíz darab a július 6-iki ház előtt meg volt festve faszénnel. E ötvös Károly védő Temesvárra érkezett.

Eltűnt fu. Dombegyházán Lajos Ferenc ottani lakos fogadott fia a 11 éves Benár István nyomtalanul eltűnt.

A porosz udvarból. Vilmos császár szívesen ül a festőknek. Vasárnap Lenbach arczképfestőt fogadta, aki serényen dolgozik a német császár legújabb arczképén. — A „Post” szerint Vilmos német császár úgy nyilatkozott, hogy Moltke gróf születésnapján oly kitüntetésben fog részesülni, a minő porosz altatvalót még nem ért. A tisztelgésben résztvesznek a heszteni és badeni nagyherczegek is, a képviselőház elnöke pedig átiratot nyújt az az ünnepeltnek a ház nevében. — Frigyes a telet Berlinben tölti. Viktoriá herczegnő esküvőjét november 19-ére tűzték ki.

A csók különböző hatása. Egy angol turista a következőkben foglalja össze erre vonatkozó tapasztalatait: Ha egy nauticketi szilaj ifju csókot akar rabolni, a fiatal leány így szól: „Vitorláz az, különben viharral tépem szét a fővitorlát!” — A bostoni leányok meg se mukkannak, míg meg nem csókozták, ekkor azonban felháborodnak és komoly arczczal mondják: „Ugy gondolom szegylei magát!” — Ha Alabamában a fiatal ember csókot lop a leánytól, ez így felel: „Azt hiszem, most rajtam a sor!” és úgy üti pofon, hogy még egy hét múlva is cseng a füle. — Ha Louisianában csókozza meg a osinos legény imádottját, úgy ez elpirul és — semmit se szól.

Arveres az indóházban. Az aradi vasúti indóháznál a kiváltatlan szállítmányok és talált tárgyak (szatocsmények és bútorkék stb.) október 27-én reggel 9 óráig nyilvános árverésen fognak eladani.

Felhívás a népfelkelőköz. A honvédelmi miniszter a népfelkelésre kötelezett egyének lak- és tartózkodási helyének puhatólását már régebben elrendelte. Cél szerű lesz azért, ha a népfelkelésre kötelezett egyének, — még pedig a katonailag kiköpzettek az 1847-ik évben születettől, a katonailag ki nem köpzettekét pedig az 1850. évben születettől — az 1873 évben szülöttekig — a katonai ügyosztályban jelentkeznek.

Rómes történet. A főtéri sétány lombtalan fáira a felhők mögül kikandikál a méla holdvilág. A metsző, süvöltő szél zörögve eperre tova a lehullott, elhervadt falevelet a gázlángok lebegő lángjainál, melyek nagyon kétes világosságot vetettek a középű utra.

E kietlen helyen, melyen most még a madár se jár, hanem repül, egy ifju járt-kelt fel s alá izgatottan. Hol egyik, hol a másik végére tekintett a sétányon. Várt valakit.

Ruhahugóság. Örömteljes ah!! az ifju részéről és egy stárú fátalos hölgy tünik fel a legsötétebb, legnémbább fasorban.

Ifjuk szorosabbra köpenyét és arra felé rohan.

Ah! itt vagy imádott! hangzik az ifju ajkáról.

Eljöttem, kedves Adolárom, volt a hölgy felelete. Ezarany vesélyt küzdöttem le, mert férjem borzasztón őriz. Ha megtudja találatomat, én már akkor halott vagyok! — De nézd! nézd!! Végünk van! Ott siet erre egy sötét alak! Ez bizonyosan ő!!

Fussunk! Fussunk! ajánlá az ifju. — Nem, én képtelen vagyok! Hiszen már ugys észre vett. Ah! meghalok!!

Az ifju karjai közé fogja az alélt hölgyet. Rémitő zavar.

A sötét alak gyorsan közeledik. Eleinte a középű fasoron sietett, de a szerelmes párt meglátva, egyenesen feléjük tart. Kezében nagy rud. Ki tudja hol adta ezt kezébe a mindenkit elvakító szenvedély.

El vagyunk veszve; sohajtja az ifju. A hölgy is magához tért már, de lábaik mintha gyökeret vertek volna, úgy állanak ott

A sötét alak már hozzájuk ért — feléjük tartja a rudat — és — mély hangon kiált: — Tessék friss peroczet venni!

Robbanó anyagok gyártása, raktározása, forgalomba hozatala és szállítására vonatkozólag a belügyminiszter szigorú rendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, melyben különösen a közbizton-

sági szabályok megtartására hívja fel a közönség figyelmét.

Névmagyarosítás. Osztreicher Zsigmond magyar-csanádi illetőségű makói lakosnak megengedte a belügyminiszter, hogy vezetéknevét „Ötvös”-re változtassa át.

A félmillios ternő póre iránt, mely Temesvártól f. hó 27-én a vármegye házigyülési nagytermében kerül másodikor végtárgyalás alá, rendkívül nagy az érdeklődés, éppen azért a belépés ezuttal is csak beléptűgyek felmutatása mellett lesz megengedve. A végtárgyalás előreláthatólag ismét hosszabb ideig fog tartani, mert mintegy 70 tanu lesz kihallgatandó.

A védők több új tanu neveztek meg, kiket a törvényszék szintén megidezett. Kellen megérkezett a törvényszékhez F. E. L. E. T. R. Emil országos művegyész pótvéleménye a kérdésben forgó tokokkal együtt. A pótvélemény közelebbi felvilágosításokat tartalmaz a tokok nagysága és fája felől, a szakértő konstataálja, hogy az összes tokokat egy és ugyanazon kéz készítette és hogy valamennyi tok egyforma nagyságú. A legtöbb tok szilva- és körtefából készült. Egyetlen egy tok van közte, mely akácfaából készült. A kritikus tok semmiben sem különbözik a többitől. A rovátkák a tok nagysága és szélessége teljesen ugyanazonosak és biztosan feltételezhető, hogy a tokokat a korábbi házásoknál is használták és hogy azok közül a tíz darab a július 6-iki ház előtt meg volt festve faszénnel. E ötvös Károly védő Temesvárra érkezett.

Eltűnt fu. Dombegyházán Lajos Ferenc ottani lakos fogadott fia a 11 éves Benár István nyomtalanul eltűnt.

A porosz udvarból. Vilmos császár szívesen ül a festőknek. Vasárnap Lenbach arczképfestőt fogadta, aki serényen dolgozik a német császár legújabb arczképén. — A „Post” szerint Vilmos német császár úgy nyilatkozott, hogy Moltke gróf születésnapján oly kitüntetésben fog részesülni, a minő porosz altatvalót még nem ért. A tisztelgésben résztvesznek a heszteni és badeni nagyherczegek is, a képviselőház elnöke pedig átiratot nyújt az az ünnepeltnek a ház nevében. — Frigyes a telet Berlinben tölti. Viktoriá herczegnő esküvőjét november 19-ére tűzték ki.

A csók különböző hatása. Egy angol turista a következőkben foglalja össze erre vonatkozó tapasztalatait: Ha egy nauticketi szilaj ifju csókot akar rabolni, a fiatal leány így szól: „Vitorláz az, különben viharral tépem szét a fővitorlát!” — A bostoni leányok meg se mukkannak, míg meg nem csókozták, ekkor azonban felháborodnak és komoly arczczal mondják: „Ugy gondolom szegylei magát!” — Ha Alabamában a fiatal ember csókot lop a leánytól, ez így felel: „Azt hiszem, most rajtam a sor!” és úgy üti pofon, hogy még egy hét múlva is cseng a füle. — Ha Louisianában csókozza meg a osinos legény imádottját, úgy ez elpirul és — semmit se szól.

Arveres az indóházban. Az aradi vasúti indóháznál a kiváltatlan szállítmányok és talált tárgyak (szatocsmények és bútorkék stb.) október 27-én reggel 9 óráig nyilvános árverésen fognak eladani.

Felhívás a népfelkelőköz. A honvédelmi miniszter a népfelkelésre kötelezett egyének lak- és tartózkodási helyének puhatólását már régebben elrendelte. Cél szerű lesz azért, ha a népfelkelésre kötelezett egyének, — még pedig a katonailag kiköpzettek az 1847-ik évben születettől, a katonailag ki nem köpzettekét pedig az 1850. évben születettől — az 1873 évben szülöttekig — a katonai ügyosztályban jelentkeznek.

Rómes történet. A főtéri sétány lombtalan fáira a felhők mögül kikandikál a méla holdvilág. A metsző, süvöltő szél zörögve eperre tova a lehullott, elhervadt falevelet a gázlángok lebegő lángjainál, melyek nagyon kétes világosságot vetettek a középű utra.

E kietlen helyen, melyen most még a madár se jár, hanem repül, egy ifju járt-kelt fel s alá izgatottan. Hol egyik, hol a másik végére tekintett a sétányon. Várt valakit.

Ruhahugóság. Örömteljes ah!! az ifju részéről és egy stárú fátalos hölgy tünik fel a legsötétebb, legnémbább fasorban.

Ifjuk szorosabbra köpenyét és arra felé rohan.

Ah! itt vagy imádott! hangzik az ifju ajkáról.

Eljöttem, kedves Adolárom, volt a hölgy felelete. Ezarany vesélyt küzdöttem le, mert férjem borzasztón őriz. Ha megtudja találatomat, én már akkor halott vagyok! — De nézd! nézd!! Végünk van! Ott siet erre egy sötét alak! Ez bizonyosan ő!!

Fussunk! Fussunk! ajánlá az ifju. — Nem, én képtelen vagyok! Hiszen már ugys észre vett. Ah! meghalok!!

Az ifju karjai közé fogja az alélt hölgyet. Rémitő zavar.

A sötét alak gyorsan közeledik. Eleinte a középű fasoron sietett, de a szerelmes párt meglátva, egyenesen feléjük tart. Kezében nagy rud. Ki tudja hol adta ezt kezébe a mindenkit elvakító szenvedély.

El vagyunk veszve; sohajtja az ifju. A hölgy is magához tért már, de lábaik mintha gyökeret vertek volna, úgy állanak ott

A sötét alak már hozzájuk ért — feléjük tartja a rudat — és — mély hangon kiált: — Tessék friss peroczet venni!

Robbanó anyagok gyártása, raktározása, forgalomba hozatala és szállítására vonatkozólag a belügyminiszter szigorú rendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, melyben különösen a közbizton-

sági szabályok megtartására hívja fel a közönség figyelmét.

Névmagyarosítás. Osztreicher Zsigmond magyar-csanádi illetőségű makói lakosnak megengedte a belügyminiszter, hogy vezetéknevét „Ötvös”-re változtassa át.

A félmillios ternő póre iránt, mely Temesvártól f. hó 27-én a vármegye házigyülési nagytermében kerül másodikor végtárgyalás alá, rendkívül nagy az érdeklődés, éppen azért a belépés ezuttal is csak beléptűgyek felmutatása mellett lesz megengedve. A végtárgyalás előreláthatólag ismét hosszabb ideig fog tartani, mert mintegy 70 tanu lesz kihallgatandó.

A védők több új tanu neveztek meg, kiket a törvényszék szintén megidezett. Kellen megérkezett a törvényszékhez F. E. L. E. T. R. Emil országos művegyész pótvéleménye a kérdésben forgó tokokkal együtt. A pótvélemény közelebbi felvilágosításokat tartalmaz a tokok nagysága és fája felől, a szakértő konstataálja, hogy az összes tokokat egy és ugyanazon kéz készítette és hogy valamennyi tok egyforma nagyságú. A legtöbb tok szilva- és körtefából készült. Egyetlen egy tok van közte, mely akácfaából készült. A kritikus tok semmiben sem különbözik a többitől. A rovátkák a tok nagysága és szélessége teljesen ugyanazonosak és biztosan feltételezhető, hogy a tokokat a korábbi házásoknál is használták és hogy azok közül a tíz darab a július 6-iki ház előtt meg volt festve faszénnel. E ötvös Károly védő Temesvárra érkezett.

Eltűnt fu. Dombegyházán Lajos Ferenc ottani lakos fogadott fia a 11 éves Benár István nyomtalanul eltűnt.

A porosz udvarból. Vilmos császár szívesen ül a festőknek. Vasárnap Lenbach arczképfestőt fogadta, aki serényen dolgozik a német császár legújabb arczképén. — A „Post” szerint Vilmos német császár úgy nyilatkozott, hogy Moltke gróf születésnapján oly kitüntetésben fog részesülni, a minő porosz altatvalót még nem ért. A tisztelgésben résztvesznek a heszteni és badeni nagyherczegek is, a képviselőház elnöke pedig átiratot nyújt az az ünnepeltnek a ház nevében. — Frigyes a telet Berlinben tölti. Viktoriá herczegnő esküvőjét november 19-ére tűzték ki.

A csók különböző hatása. Egy angol turista a következőkben foglalja össze erre vonatkozó tapasztalatait: Ha egy nauticketi szilaj ifju csókot akar rabolni, a fiatal leány így szól: „Vitorláz az, különben viharral tépem szét a fővitorlát!” — A bostoni leányok meg se mukkannak, míg meg nem csókozták, ekkor azonban felháborodnak és komoly arczczal mondják: „Ugy gondolom szegylei magát!” — Ha Alabamában a fiatal ember csókot lop a leánytól, ez így felel: „Azt hiszem, most rajtam a sor!” és úgy üti pofon, hogy még egy hét múlva is cseng a füle. — Ha Louisianában csókozza meg a osinos legény imádottját, úgy ez elpirul és — semmit se szól.

Arveres az indóházban. Az aradi vasúti indóháznál a kiváltatlan szállítmányok és talált tárgyak (szatocsmények és bútorkék stb.) október 27-én reggel 9 óráig nyilvános árverésen fognak eladani.

Felhívás a népfelkelőköz. A honvédelmi miniszter a népfelkelésre kötelezett egyének lak- és tartózkodási helyének puhatólását már régebben elrendelte. Cél szerű lesz azért, ha a népfelkelésre kötelezett egyének, — még pedig a katonailag kiköpzettek az 1847-ik évben születettől, a katonailag ki nem köpzettekét pedig az 1850. évben születettől — az 1873 évben szülöttekig — a katonai ügyosztályban jelentkeznek.

Rómes történet. A főtéri sétány lombtalan fáira a felhők mögül kikandikál a méla holdvilág. A metsző, süvöltő szél zörögve eperre tova a lehullott, elhervadt falevelet a gázlángok lebegő lángjainál, melyek nagyon kétes világosságot vetettek a középű utra.

E kietlen helyen, melyen most még a madár se jár, hanem repül, egy ifju járt-kelt fel s alá izgatottan. Hol egyik, hol a másik végére tekintett a sétányon. Várt valakit.

Ruhahugóság. Örömteljes ah!! az ifju részéről és egy stárú fátalos hölgy tünik fel a legsötétebb, legnémbább fasorban.

Ifjuk szorosabbra köpenyét és arra felé rohan.

Ah! itt vagy imádott! hangzik az ifju ajkáról.

Eljöttem, kedves Adolárom, volt a hölgy felelete. Ezarany vesélyt küzdöttem le, mert férjem borzasztón őriz. Ha megtudja találatomat, én már akkor halott vagyok! — De nézd! nézd!! Végünk van! Ott siet erre egy sötét alak! Ez bizonyosan ő!!

Fussunk! Fussunk! ajánlá az ifju. — Nem, én képtelen vagyok! Hiszen már ugys észre vett. Ah! meghalok!!

Az ifju karjai közé fogja az alélt hölgyet. Rémitő zavar.

A sötét alak gyorsan közeledik. Eleinte a középű fasoron sietett, de a szerelmes párt meglátva, egyenesen feléjük tart. Kezében nagy rud. Ki tudja hol adta ezt kezébe a mindenkit elvakító szenvedély.

El vagyunk veszve; sohajtja az ifju. A hölgy is magához tért már, de lábaik mintha gyökeret vertek volna, úgy állanak ott

A sötét alak már hozzájuk ért — feléjük tartja a rudat — és — mély hangon kiált: — Tessék friss peroczet venni!

Robbanó anyagok gyártása, raktározása, forgalomba hozatala és szállítására vonatkozólag a belügyminiszter szigorú rendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, melyben különösen a közbizton-

sági szabályok megtartására hívja fel a közönség figyelmét.

Névmagyarosítás. Osztreicher Zsigmond magyar-csanádi illetőségű makói lakosnak megengedte a belügyminiszter, hogy vezetéknevét „Ötvös”-re változtassa át.

A félmillios ternő póre iránt, mely Temesvártól f. hó 27-én a vármegye házigyülési nagytermében kerül másodikor végtárgyalás alá, rendkívül nagy az érdeklődés, éppen azért a belépés ezuttal is csak beléptűgyek felmutatása mellett lesz megengedve. A végtárgyalás előreláthatólag ismét hosszabb ideig fog tartani, mert mintegy 70 tanu lesz kihallgatandó.

A védők több új tanu neveztek meg, kiket a törvényszék szintén megidezett. Kellen megérkezett a törvényszékhez F. E. L. E. T. R. Emil országos művegyész pótvéleménye a kérdésben forgó tokokkal együtt. A pótvélemény közelebbi felvilágosításokat tartalmaz a tokok nagysága és fája felől, a szakértő konstataálja, hogy az összes tokokat egy és ugyanazon kéz készítette és hogy valamennyi tok egyforma nagyságú. A legtöbb tok szilva- és körtefából készült. Egyetlen egy tok van közte, mely akácfaából készült. A kritikus tok semmiben sem különbözik a többitől. A rovátkák a tok nagysága és szélessége teljesen ugyanazonosak és biztosan feltételezhető, hogy a tokokat a korábbi házásoknál is használták és hogy azok közül a tíz darab a július 6-iki ház előtt meg volt festve faszénnel. E ötvös Károly védő Temesvárra érkezett.

Eltűnt fu. Dombegyházán Lajos Ferenc ottani lakos fogadott fia a 11 éves Benár István nyomtalanul eltűnt.

A porosz udvarból. Vilmos császár szívesen ül a festőknek. Vasárnap Lenbach arczképfestőt fogadta, aki serényen dolgozik a német császár legújabb arczképén. — A „Post” szerint Vilmos német császár úgy nyilatkozott, hogy Moltke gróf születésnapján oly kitüntetésben fog részesülni, a minő porosz altatvalót még nem ért. A tisztelgésben résztvesznek a heszteni és badeni nagyherczegek is, a képviselőház elnöke pedig átiratot nyújt az az ünnepeltnek a ház nevében. — Frigyes a telet Berlinben tölti. Viktoriá herczegnő esküvőjét november 19-ére tűzték ki.

A csók különböző hatása. Egy angol turista a következőkben foglalja össze erre vonatkozó tapasztalatait: Ha egy nauticketi szilaj ifju csókot akar rabolni, a fiatal leány így szól: „Vitorláz az, különben viharral tépem szét a fővitorlát!” — A bostoni leányok meg se mukkannak, míg meg nem csókozták, ekkor azonban felháborodnak és komoly arczczal mondják: „Ugy gondolom szegylei magát!” — Ha Alabamában a fiatal ember csókot lop a leánytól, ez így felel: „Azt hiszem, most rajtam a sor!” és úgy üti pofon, hogy még egy hét múlva is cseng a füle. — Ha Louisianában csókozza meg a osinos legény imádottját, úgy ez elpirul és — semmit se szól.

Arveres az indóházban. Az aradi vasúti indóháznál a kiváltatlan szállítmányok és talált tárgyak (szatocsmények és bútorkék stb.) október 27-én reggel 9 óráig nyilvános árverésen fognak eladani.

Felhívás a népfelkelőköz. A honvédelmi miniszter a népfelkelésre kötelezett egyének lak- és tartózkodási helyének puhatólását már régebben elrendelte. Cél szerű lesz azért, ha a népfelkelésre kötelezett egyének, — még pedig a katonailag kiköpzettek az 1847-ik évben születettől, a katonailag ki nem köpzettekét pedig az 1850. évben születettől — az 1873 évben szülöttekig — a katonai ügyosztályban jelentkeznek.

Rómes történet. A főtéri sétány lombtalan fáira a felhők mögül kikandikál a méla holdvilág. A metsző, süvöltő szél zörögve eperre tova a lehullott, elhervadt falevelet a gázlángok lebegő lángjainál, melyek nagyon kétes világosságot vetettek a középű utra.

E kietlen helyen, melyen most még a madár se jár, hanem repül, egy ifju járt-kelt fel s alá izgatottan. Hol egyik, hol a másik végére tekintett a sétányon. Várt valakit.

Ruhahugóság. Örömteljes ah!! az ifju részéről és egy stárú fátalos hölgy tünik fel a legsötétebb, legnémbább fasorban.

Ifjuk szorosabbra köpenyét és arra felé rohan.

Ah! itt vagy imádott! hangzik az ifju ajkáról.

Eljöttem, kedves Adolárom, volt a hölgy felelete. Ezarany vesélyt küzdöttem le, mert férjem borzasztón őriz. Ha megtudja találatomat, én már akkor halott vagyok! — De nézd! nézd!! Végünk van! Ott siet erre egy sötét alak! Ez bizonyosan ő!!

Fussunk! Fussunk! ajánlá az ifju. — Nem, én képtelen vagyok! Hiszen már ugys észre vett. Ah! meghalok!!

beltartalma olyan, hogy az minden kereskedő és iparos-üzletemberre nézve nélkülözhetetlen tájékoztató és vezetőül szolgál. A „Magyar Kereskedők Lapja” előfizetési ára félve 4 frt, negyedve 2 frt, mely összeg a lap kiadóhivatalához (Budapest VII. Erzsébet-kört 27. sz.) legközvetlenebb postautalványon küldendő be.

Közgazdaság.

Vegyes közlemények.

Pályázat hadfelszerelési czikke szállítására. Az aradi kereskedelmi és iparkamara az érdekelteknek ezennel tudomására hozza, hogy a cs. és kir. közös hadsereg számára 1891-ben szükséges ruházati és felszerelési czikke ama részére, mely a szabad verseny számára tartatott fenn. Az ajánlatok ez évi november 15-ig a szállítóképessegi bizonyítvánnyal és a biztosítéki összegről szóló betéti nyugtával folszerelve, cs. és kir. közös hadügyminiszteriumhoz nyújtandók be. A szállítandó főbb czikke a következők: prémiumok, csákok, sisakok, csákó- és sisakfelszerelési tárgyak, toll- és lőszőr-köcsagok, fémgombok, nyaktravalók, bőrczevnyék, gombkötő- és paszományos munkák, lóvakarók, nyeregok, tábori csutorák, dobok és dobalkatrészek, jelzőkürtök, kötéltörő-munkák, fegyver-ruházatok, kötött ingek, alsó nadrágok, nemez-csimák stb. A közelebbi feltételek a kamarai iródban megtekinthetők. Ugyancsak a közös cs. és kir. hadügyminiszterium irt ki pályázatot a közös hadsereg által 1891. évben szükséges téli és nyári pokróczok és lovasági lóvakarók szállítására nézve. A vonatkozó pályázati hirdemény a kamarai iródban a hivatalos órák alatt megtekinthető.

